

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **R. M.**, bývajúceho v P., proti žalovanej **O. D.**, bývajúcej v P., **o zaplatenie 7302,66 Eur** (220 000,-- Sk) s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 11 C 83/2008, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 20. februára 2009 sp.zn. 4 Co 163/2008, 4 Co 164/2008, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Prešove z 20. februára 2009 sp.zn. 4 Co 163/2008, 4 Co 164/2008 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozhodol vo veci rozsudkom pre zmeškanie vydaným 11. júna 2008 č.k. 11 C 83/2008-24, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 220 000,-- Sk s 9,5%-ným úrokom z omeškania zo sumy 200 000,-- Sk od 11.2.2007 do zaplatenia a 9%-ným úrokom z omeškania zo sumy 20 000,-- Sk od 16. apríla 2007 do zaplatenia, ako aj nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 35 196,-- Sk na účet advokáta žalobcu, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Okresný súd, rozhodujúc o návrhu žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, uznesením z 8. septembra 2008 č.k. 11 C 83/2008-39 tento jej návrh zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že skutočnosť, že žalovaná dlhodobo pracuje v zahraničí ako ošetrovatelka a že aj v deň vydania rozsudku pre zmeškanie sa zdržiavala pracovne v R., o čom predložila doklad, nemožno považovať za ospravedlniteľný dôvod jej neprítomnosti na pojednávaní, na ktorom súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. Žalovaná mala od prevzatia predvolania do termínu pojednávania dostatok času informovať svojho zamestnávateľa o danej skutočnosti, ktorá by ospravedlňovala jej neprítomnosť na pracovisku. Mohla sa preto

na pojednávanie riadne a včas ustanoviť. Jej tvrdenie, že výzvu na vyjadrenie k žalobe a predvolanie na pojednávanie prevzala jej matka, považoval za nepreukázané.

Krajský súd v Prešove uznesením z 20. februára 2009 sp.zn. 4 Co 163/2008, 4 Co 164/2008 uznesenie okresného súdu zmenil tak, že návrhu žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie vyhovel a rozsudok pre zmeškanie zrušil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že žalovaná v konaní pred súdom preukázala, že dňa 11. júna 2008 bola v R., kde si plnila svoje pracovné povinnosti. Neprítomnosť na pojednávaní dňa 11.6.2008 žalovaná teda náležite ospravedlnila. Na rozdiel od súdu prvého stupňa, považoval žalovanou uvedenú okolnosť za ospravedlniteľný dôvod jej neprítomnosti na pojednávaní, na ktorom súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. Uznesenie okresného súdu preto v zmysle § 220 O.s.p. zmenil, návrhu žalovanej vyhovel a v súlade s ustanovením § 153c O.s.p. rozsudok pre zmeškanie zrušil.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal včas dovolanie žalobca. Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, resp. zmeniť jeho uznesenie tak, že uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdí. Uviedol, že odvolací súd aplikoval na súdom prvého stupňa zistený skutkový stav druhú vetu ustanovenia § 153c ods. 1 O.s.p. bez toho, aby umožnil účastníkom k možnému použitiu tohto ustanovenia sa vyjadriť a že hodnotil ten istý dôkaz (ospravedlnenie žalovanej) rozdielne než súd prvého stupňa. V oboch prípadoch išlo o nesprávny postup odvolacieho súdu, ktorým mu znemožnil realizáciu procesných práv priznaných Občianskym súdnym poriadkom a teda, konanie zaťažil vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. Okrem toho namietal, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil. Ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 153c ods. 1 O.s.p. sú totiž len také okolnosti, ktoré u účastníka nastali náhle (vopred mu neboli známe), znemožnili mu zúčastniť sa na nariadenom pojednávaní a ktoré v dobe vydania rozsudku objektívne nemohli byť súdu známe. Žalovaná však ako ospravedlniteľný dôvod uviedla okolnosť, že v čase pojednávania si plnila pracovné povinnosti v R., čo jej muselo byť vopred známe. Neuviedla ani žiadne objektívne okolnosti, ktoré by jej bránili svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť. Odvolací súd dospel preto k nesprávnemu záveru, keď túto okolnosť v zmysle § 153c ods. 1 O.s.p. považoval za ospravedlniteľný dôvod jej neprítomnosti na pojednávaní, na ktorom súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie.

Žalovaná svoje právo vyjadriť sa k dovolaniu žalobcu nevyužila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným

prostriedkom (§ 239 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa § 153b ods. 1 O.s.p., ak sú v rovnakom čase splnené súčasne všetky podmienky uvedené v odseku 2, súd môže rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre zmeškanie.

Podľa § 153b ods. 2 O.s.p. rozsudkom pre zmeškanie možno spor rozhodnúť, ak

a) žalovaný sa nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný (§ 79 ods. 4 a § 115 ods. 2) s poučením o následkoch nedostavenia sa vrátane možnosti rozhodnutia podľa odseku 1,

b) žalovaný sa k žalobe a prílohám písomne nevyjadril do 15 dní odo dňa, keď mu boli doručené, hoci ho súd na to vyzval a poučil ho o následkoch nesplnenia tejto povinnosti (§ 114 ods. 2),

c) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

Podľa § 153c ods. 1 O.s.p. ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu nebol prítomný na pojednávaní, na ktorom súd rozhodol rozsudkom podľa § 153b ods. 1, môže do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku podať návrh na jeho zrušenie. Ak súd návrhu vyhovie, zruší rozsudok uznesením a začne vo veci opäť konať.

Podľa § 153c ods. 2 O.s.p. ak žalovaný zároveň s návrhom podľa odseku 1 podal proti rozsudku pre zmeškanie aj odvolanie a súd vyhovel návrhu podľa odseku 1, platí, že žalovaný odvolanie nepodal.

Ustanovenie § 153c O.s.p. zakotvuje osobitný spôsob ochrany žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie vo forme návrhu na jeho zrušenie. Nemožno totiž vylúčiť, že na strane žalovaného môže dôjsť pred pojednávaním k neočakávanej udalosti objektívneho charakteru, alebo k okolnosti spôsobenej samotným žalovaným, resp. inak zavinenej, v dôsledku ktorej zmešká nariadené pojednávanie, resp. ktoré mu zabránia, aby včas ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní. Účelom tejto zákonnej úpravy je teda zabezpečiť žalovanému súdnu ochranu aj v prípade, ak sa z ospravedlniteľného dôvodu neustanoví na pojednávanie, na ktorom súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. V tomto konaní sa súd nezaoberá tým, či boli splnené zákonné predpoklady pre vydanie rozsudku pre zmeškanie (zákonná úprava vychádza z prezumpcie správnosti rozsudku), ale je oprávnený posúdiť len to, či okolnosti uvádzané a preukázané žalovaným (zistené súdom), (ne)možno považovať

za ospravedlniteľný dôvod neprítomnosti žalovaného na pojednávaní. Vychádzajúc z účelu a povahy tohto procesného inštitútu možno vyvodiť, že ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 153c ods. 1 O.s.p. sú len také okolnosti, ktoré na strane žalovaného nastali neočakávane (neboli mu vopred známe), boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedlňujúci zmeškanie konania. Za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá žalovanému bola vopred známa, hoci mu objektívne znemožňovala účasť na pojednávaní, ak žiadne objektívne okolnosti nebránili tomu, aby svoju neúčast' na pojednávaní včas ospravedlnil.

V posudzovanej veci odvolací súd za ospravedlniteľný dôvod neúčasti žalovanej na pojednávaní, ktoré sa na návrh žalobcu skončilo rozsudkom pre zmeškanie, považoval žalovanou preukázanú skutočnosť, že dňa 11. júna 2008 bola v R., kde si plnila svoje pracovné povinnosti.

Podľa dovolacieho súdu, hoci táto okolnosť zabraňovala žalovanej v účasti na pojednávaní, nejde o okolnosť, ktorá by na strane žalovanej nastala pred pojednávaním náhle, neočakávane. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že žalovaná je dlhodobo zamestnaná v R. ako ošetrovateľka. Skutočnosť, že v čase pojednávania sa bude zdržiavať pracovne v zahraničí, jej musela byť vopred známa. Nejedná sa preto o okolnosť, ktorú v zmysle § 153c ods. 1 O.s.p. možno považovať za ospravedlniteľný dôvod neprítomnosti žalovanej na pojednávaní, na ktorom súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. Ak odvolací súd dospel k opačnému názoru, ide o právny názor nesprávny, urobený v rozpore s vyššie citovaným zákonným ustanovením. Navyše, odvolací súd v dôvodoch rozhodnutia neuviedol ani žiadne objektívne okolnosti brániace žalovanej včas svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlniť. Treba preto prisvedčiť dovolateľovi v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., z ktorého dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Pre ďalšie konanie dovolací súd poznamenáva, že odvolací súd nemôže rozhodnúť o odvolaní žalovanej proti rozsudku pre zmeškanie skôr, než bude právoplatne rozhodnuté o jej návrhu na jeho zrušenie.

Pokiaľ žalovaná namietala, že jej nebolo riadne a včas doručené do vlastných rúk predvolanie na pojednávanie, ide o námietku spochybňujúcu predpoklad, za splnenia ktorého môže súd vydať rozsudok pre zmeškanie (§ 153b ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Splnenie tohto zákonného predpokladu súd spravidla skúma až v konaní o odvolaní, ktoré žalovaná podala zároveň s návrhom na zrušenie tohto rozsudku.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2010

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Patrícia Špacírová